Hol landol a mentőrepülő?

Amint arról szombati számunkban olvashattak: március 15-étől — az Aerocaritas jóvoltából — mentőhelikoptert telepítenek Szegedre, a város és vonzáskörzete baleseti sérültjeinek minél gyorsabb mentését segítendő.

A helikopter működtetéséért felelős mentőegylet pénteki alakuló ülésén — amiről tudósításban számoltunk be — egyetlen vitás kérdés merült fel. Nevezetesen az, hol állomásozzon, illetve szálljon le a légimentő. Az eredeti elképzelés szerint a szegedi repülőtér alkalmas a gép parkolására, le- és felszállására, mivel az ideális helyen — az új klinikai tömb közvetlen szomszédságában — nincs megfelelő terep a helikopter állomásoztatására, de még fogadására sem.

Az új klinikai tömb vezetői nem értenek egyet a repülőtéri landolással, mondván — s ezt a város önkormányzatának is tudomására hozták —, hogy a súlyosan sérült, vagy akut betegség miatt életveszélyes állapotba került emberek mentésének és orvosi ellátásának *legnagyobb ellensége az időveszteség.* Nem véletlen, hogy valamennyi nyugat-európai országban *a helikopterek leszállóhelyét a kórházak tetejére,* vagy közvetlenül a műtőrészlegek mellé telepítik, az időveszteség kiküszöbölése érdekében.

Mivel Szegeden csak az új klinikai tömb rendelkezik olyan diagnosztikus lehetőséggel, a legkorszerűbb műszerekkel, amelyek az életveszélyes állapotban levő betegek haladéktalan diagnózisát, illetve a sérült végleges ellátását biztosítják, ezért minden érv amellett szól, hogy *a mentőhelikopter az új klinika közvetlen közelében szálljon le sérültjével, betegével.*

A klinika vezetői szerint minimális beruházással — az épület mentőfeljárója melletti területen — kialakítható a leszállópálya, hiszen csak tízszer tíz méteres betonalapra van szükség. A gép garazsírozása pedig a repülőtéren történne.

A városi önkormányzat ez ügyben illetékes vezetői természetesen egyetértenek a klinikusok javaslatával, s most már csak az a kérdés, *ki finanszírozza a betonleszálló elkészítésének költségeit.* A város a repülőtéri fogadóbázis kialakítására másfél millió forintot biztosít, s így több kiadás már nem várható el tőle.

Azt már csak zárójelben mi jegyezzük meg: *igazságos lenne a betonpálya építésének költségeit Szeged vonzáskörzetében levő városok, községek önkormányzatai között elosztani, hiszen a mentőhelikopter Szeged száz kilométeres körzetében végzi majd áldásos tevékenységét,* s korántsem csak a szegedi polgárok szállítását.

A sérültek életmentését segítő időmegtakarításnak persze nemcsak a gyógyítóellátó intézményhez közeli mentőleszálló az egyetlen kritériuma. Elengedhetetlen követelmény az is, hogy a helikopteren az életveszély elhárításában *nagy tapasztalattal bíró szakorvos teljesítsen szolgálatot,* aki elvégzi a legszükségesebb életmentő beavatkozásokat a baleset színhelyén, illetve a mentőhelikopterben. Ez hihetetlenül fontos az életben tartás, -maradás szempontjából. Az új klinika orvosai vállalják ezt a munkát, tehát állandó szakorvosi ügyeletet adnak a mentőhelikopteren.

Mind a SZOTE orvosainak, mind az önkormányzatnak tiszteletre méltó hozzáállását a légi mentés ügyéhez csak köszönettel nyugtázhatja a város. Bízzunk benne, hogy e nemes szándéknak ezúttal nem lehet anyagi akadálya, és *március 15-én az új klinika vadonatúj betonpályáján landolhat* — akkor még próbaképpen — az életmentő repülőgép.

*

Az Aerocaritas munkájának összehangolását segítendő, hétfőn *Sándorfalván is megalakult* az Önkéntes Mentőegylet. Az *Aerocaritas vezetősége ez alkalommal adott át a sándorfalvi gyógyszertár kollektívájának 30 ezer forintos jutalmat,* a mentőszolgálat működéséhez, fenntartásához szükséges pénzgyűjtő akció szervezéséért.

Az ország 1400 gyógyszertárában elhelyezett Aerocaritas gömbperselyeket társadalmi munkában kezelték a gyógyszertárak dolgozói. Ők gondoskodtak a perselyek kiürítéséről, a benne összegyűlt pénz pontos dokumentálásáról, és az Aerocaritas központjának történő továbbításáról. Munkájukat honorálandó, sorsoltak ki közülük 25 gyógyszertárat, amelyek mindegyike 30—30 ezer forintos jutalomban részesült. *A sándorfalviak e sorsolás útján kerültek e szerencsések közé.*

A 25 nyertes gyógyszertár közül eddig már három ajánlotta fel — azaz viszsza — az Aerocaritas alapítványának jutalmuk összegét. Úgy hírlik, a sándorfalviak is így döntenek majd pénzük sorsáról.

- kalocsai -

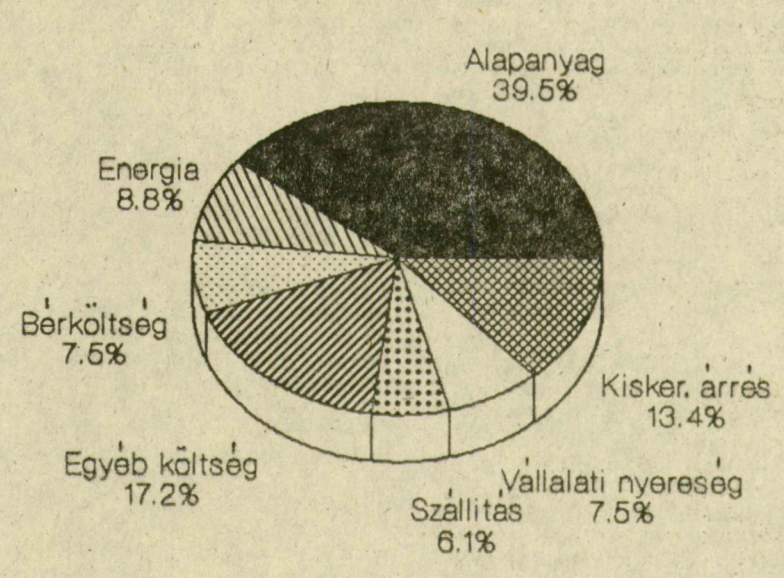

DM-grafikon

Nehezen szokja az ember az új árakat, s bizony, a kenyerespult előtt is elspekulálhat rajta, miért került fajtától függően 25, vagy épp 38 forintba egy kiló kenyér. Gondolhatja, minden drágul, s miért ez legyen a kivétel, de megfordulhat a fejében az is, hogy ezen a sütőipar vagy a kereskedő keresi betegre magát. Az illusztrációban szereplő 32 forintos alföldi kenyeret azért választottuk mércének, mert fehér kenyér gyakorlatilag már nincs, a helyette behozott félfehér meg annyira új, hogy tapasztalati számok még nincsenek róla. A Csongrád Megyei Sütőipari Vállalattól kapott adatok önmagukért beszélnek.

S ehhez már csak egy történeti összevetés kívánkozik. Egy évvel ezelőtt ez a kenyér 22 forintba került a boltban, szeptemberben lett 23, s a nagy ugrás idén januárra esik:

A kapott statisztikát böngészve, az az érdekesség, hogy ezek a szeletek a korábbi árakon is hasonlóan festettek. Így a drágulást nem lehet egyetlen tényezőre fogni.

Az alapanyag- és energiaköltség, valamint a bérköltségek a késztermék drágulását meghaladó mértékben nőttek egy év alatt. Az egyéb költségek növekedése nem számottevő, így ez a szelet összébb zsugorodott az egészhez viszonyítva. Ugyanúgy a termelést és nagykereskedelmet magába foglaló vállalati nyereség 10,6 százalékról 7,5-re módosult. A kiskereskedelem árrése nem változott. Érdekességként említhető, hogy a nagykereskedelmi árrés egyik időpontban sem fedezte a szállítási költséget.

T. Sz. I.

Tejet a „garázsból"

Biztonságban a dorozsmai tehenek?

Aki ebben a vacogtató hidegben tejeskannával indul bevásárlóútjára, több okból teszi. Az első, hogy a kannából kimért tej olcsóbb, mint a zacskós. Az sem mellékes szempont, hogy a lefölözetlen, „tehén által beállított zsírtartalom" is sokak számára vonzó. Lehet, hogy korábban is lett volna ilyen igény, de a termelőnek egyszerűbb volt a csarnokba vinni a portékáját, mint méricskélni. Az ősszel világossá vált, a tejfogyasztás-csökkenést a támogatásigényes exporttal már nem lehet tovább kiegyensúlyozni, a tehenekből valamennyit mindenképp vágóra kell adni. Csak az volt, s most is az a kérdés, mennyit és kinek. Jelen pillanatban 15 százalékról szólnak a prognózisok.

Mifelénk először a kistermelők önvédelmi reflexe volt a leggyorsabb, sokan a csökkentés helyett a vesződséggel járó méricskélést választották. Megjelent a tej a piacokon, ABC melletti forgalmas helyeken, a szabad ég alatt. Ez a *kényszerítő feltétel is* kellett ahhoz, hogy tej kerülhessen a tejeskannákba. Mára Szegeden is egy újabb lépcsőhöz érkeztünk ebben a folyamatban. Egyre-másra nyílnak a kis tejárudák, leginkább átalakított, kicsempézett, hűtővel ellátott garázsokban. Ez a forma már nagyüzemek számára is lehetőséget nyújt, hogy naponta akár több ezer liter tejet hozzanak így forgalomba. Tudtommal a városban a dorozsmai József Attila Tsz az első próbálkozó.

Péli Csaba főállattenyésztőtől megtudtam, Dorozsmán korábban is volt boltjuk, most Szegeden terjeszkednek, addig, hogy a naponta fejt 3 ezer 400 liter tejük elfogyjon. A Csillag téri kereskedőnek, aki a hónap elején nyitott üzletet, naponta ezer liter tejet szállítanak. Saját boltot a rókusi víztorony környékén és a Csongrádi sugárúton rendeztek be. Egy Szent István téri, valamint egy makkosházi kereskedővel is megállapodtak. Többfelé már nem ígérkeznek, úgy néz ki, ennyi helyen vevőre találhat a tehenészeti telepük minden liter teje. Naponta az igényektől függően akár *négyszer is* indítják a tejesautót, hisz előírás, a pasztőrözetlen tejet három óránál hosszabb ideig nem lehet őrizgetni, azonnal ki kell mérni. A hűtött, szigorúan vizsgált tételekre minőségi garanciát vállalnak, cserébe kikötötték, az ő tejüket *18 forintnál többért senki sem adhatja.*

S mindebből mi az ő hasznuk? Árban semmi, hisz odaszállítva adják körülbelül annyiért, mint az ipari átvételi ár, ráadásul még többletmunkájuk is van vele. Egyszerűen biztosak akarnak lenni benne, hogy amit termelnek, holnap is ugyanúgy eladható, s pénzükre ne hetekig, hónapokig kelljen várni.

Felmerülhet a kérdés, nem lehetett volna mindezzel hamarabb előrukkolni? Nem a szándékon múlott, számtalan engedélyt kellett beszerezni, szigorú kötöttségnek megfelelni. Csak egy példa, novemberben még rendelet tiltotta, hogy a telephelyüktől fél kilométernél messzebb árusítsanak. Ki kellett várni, míg az előírások az élethez igazodnak. Az októberi ötletből így lett februári valóság.

Tóth Szeles István

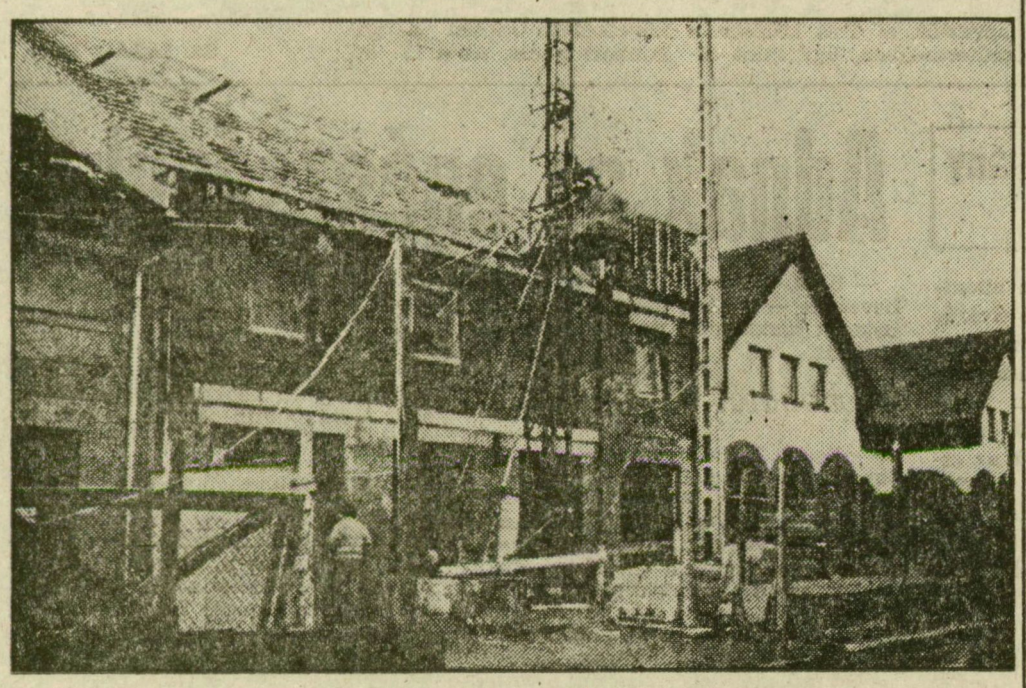

Gyenes Kálmán felvételei

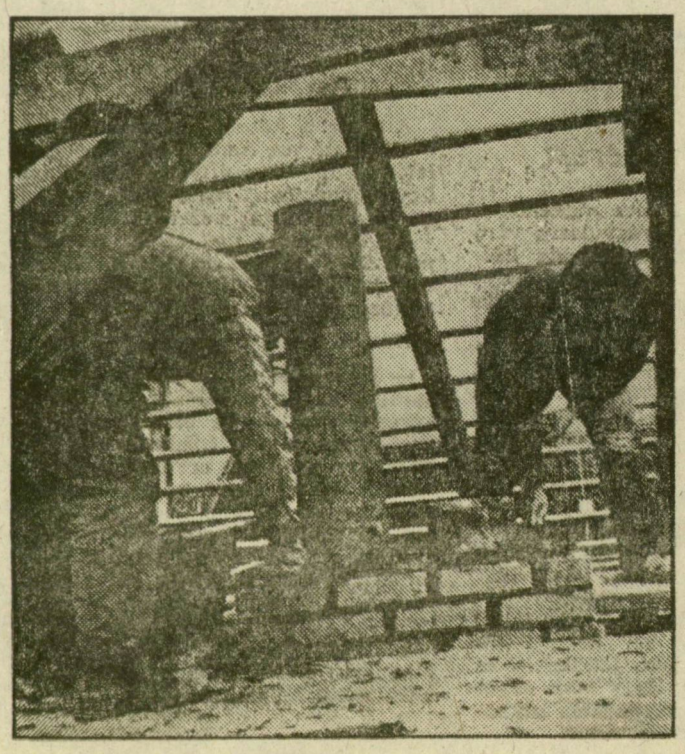

A dorozsmai posta

A régi már kis híján rádőlt az ügyfelekre — alá kellett dúcolni. Ezért aztán az akkor még egy és oszthatatlan posta 1989-ben megvette a Dorozsmai út végén, a takarékszövetkezet szomszédságában álló, bontásra ítélt házat, amelynek helyén tavaly szeptemberben építeni kezdték az új postahivatalt.

Az építkezésen a Délépítő Kft. dolgozik, és már a tetőszerkezet is a helyén van. A tervek szerint ők június 30-ára végeznek — az új posta megnyitása szeptember 1-jén lesz.

Az épület földszintjén 5 kiszolgálóablak (és a főpénztár) áll majd a dorozsmaiak rendelkezésére. A 275 négyzetméter hasznos alapterületű épületet a Csomiterv Pylon Kft. tervezte (felelős tervező Sövényházi Ágost)

Van pénzük az embereknek

Ülnek sorban a képernyők előtt, végig szorosan, egymás mellett. Csapkodják a gombokat, s a villódzó képernyőre szegezik tekintetüket. Van, aki brutálisan veri a gépet; van, aki simogatja, s van egypár, ki csak arra vár, hogy valahol megüresedjen egy hely. Magasba lendülő kezek, egy-egy csapás, elfojtott szitok, vagy netán az öröm hangjai. De ez utóbbi hamar elcsitul, s újra feszült figyelem.

Ők a játékosok.

Kívülről elegáns, lefüggönyözött ablakokkal. Az ajtóban kidobólegény. A nyitáskor makulátlan, s eleinte szellős helyiség ma már Las Vegas-i zsúfoltságú, s a füstöt már vágni se lehet, csak harapni. A berendezés villámgyorsan kopott, egy-egy gépen már látszanak a javítás nyomai. Némelyik segédeszköznek már lába kelt. Ez a játékterem. Mindig zsúfolt — érdekes módon. Odakünn a nagyvilágban történhet bármi, háború vagy áremelés, egyre megy. Idebent észre se venni a hatását. A játékkedv nem csökken, sőt. A tétek sem csökkennek. A gépekbe akár 4-5 ezer forintot is dobnak be. S ha egyszer kiürül a gép és a játékos feláll, rendszerint csak azért teszi, mert úgy mélyebben nyúlhat a zsebébe. Itt nem érzékelhető az életszínvonal csökkenése.

Jó látni, hogy van pénzük az embereknek.

Takács Viktor